

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Daniely Zemanové a soudců JUDr. Jana Passera a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobce: **Ing. I. T.**, zastoupeného JUDr. Tomášem Sokolem, advokátem se sídlem Sokolská třída 60, Praha 2, proti žalovanému: **Národní bezpečnostní úřad**, se sídlem Na Popelce 2/16, Praha 56, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 17. 10. 2005, č. j. 1392/2005-NBÚ/07-SO, o vydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2007, č. j. 6 Ca 284/2005 - 97,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) kasační stížností napadá v záhlaví označený rozsudek Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí ředitele Národního bezpečnostního úřadu (dále jen „žalovaný“) ze dne 17. 10. 2005, č. j. 1392/2005-NBÚ/07-SO. Tímto rozhodnutím byla zamítnuta stížnost stěžovatele proti oznámení Národního bezpečnostního úřadu (dále jen „Úřad“) ze dne 7. 2. 2005, č. j. 5683/2005-NBÚ/PFO-P, dle něhož stěžovateli nebylo vydáno osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi pro stupeň „Tajné“ podle zákona č. 148/1998 Sb., o

ochraně utajovaných skutečností a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 148/1998 Sb.“).

Stěžovatel označuje za důvody kasační stížnosti skutečnosti uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění (dále jen „s. ř. s.“). Zásadně nesouhlasí s právním posouzením městského soudu ohledně naplnění bezpečnostního rizika v případě jeho osoby. Městský soud podle tvrzení stěžovatele nevyhodnotil důvody, které jej vedly k neuvedení skutečnosti, že byl trestně stíhán, napadený rozsudek tak není věcně správný a je v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu (2 As 38/2006). Existenci zahájení trestního stíhání své osoby přitom stěžovatel vůbec nepopřel. Nejasnosti v jeho odpovědích lze přičítat odstupu času a skutečnosti, že stěžovatel není osobou s právním vzděláním. Městský soud dále svůj závěr o bezpečnostní rizikovosti stěžovatele podrobně a srozumitelně nerozepsal, a tento závěr je tak zcela nepřezkoumatelný a vykazující znaky libovůle. Žalovaný rovněž nepřihlédl k tomu, že stěžovatel před vydáním oznámení Úřadu působil několik let jako osoba určená ke styku s utajovanými skutečnostmi, již absolvoval bezpečnostní prověrku a za svoji činnost byl velmi kladně hodnocen. Odůvodnění soudu představuje závažný zásah do individuální sféry stěžovatele, zejména do jeho služebního poměru a ve svých důsledcích i do jeho základního práva na svobodnou volbu povolání. V této souvislosti stěžovatel odkazuje na judikaturu Ústavního soudu (Pl. ÚS 11/2000) a Nejvyššího správního soudu (5 As 40/2004). Městský soud měl dále rozhodnutí žalovaného zrušit pro vadu řízení, neboť stěžovatel dne 24. 10. 2005 odvolal souhlas s prováděním bezpečnostní prověrky. Oznámení Úřadu je sice datováno ke dni 17. 10. 2005, stěžovateli však bylo doručeno až 15. 11. 2005. Teprve tímto dnem tak byla podle právního názoru stěžovatele bezpečnostní prověrka ukončena. Stěžovatel na tomto místě též upozorňuje na skutečnost, že městský soud se ve svém rozhodnutí vůbec nevypořádal s jeho námitkou, že nelze vyloučit závěr, podle kterého rozhodnutí datované 17. 10. 2005 bylo vydáno až po odvolání jeho souhlasu, resp. že bylo antidatováno. S odkazem na výše označený nálezní Ústavního soudu stěžovatel dále namítá naprosto nepřiměřenou délku řízení a porušení principu právního státu a jistoty. Nakonec si stěžuje, že výzvu k bezpečnostnímu pohovoru datovanou k 15. 3. 2004 obdržel až v jeho průběhu dne 1. 4. 2004. Tato výzva tak představuje nezákonný podklad pro vydání rozhodnutí. V závěru stěžovatel namítá, že mu dne 15. 4. 2004 bylo vydáno u jiného bezpečnostního orgánu osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi pro stupeň „Přísně tajné“. Městský soud, který odmítl provést důkaz listinami k těmto tvrzením, nesprávně zhodnotil uvedený fakt.

Žalovaný ve svém vyjádření odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (6 As 14/2006, 2 As 66/2006 a 1 As 8/2007), v nichž se zdejší soud opakovaně zabýval problematikou bezpečnostního rizika podle § 23 odst. 2 písm. d) zákona č. 148/1998 Sb., spočívajícího v uvádění nepravdivých údajů při bezpečnostní prověrce. V konkrétním případě spátl žalovaný bezpečnostní riziko v neuvedení

významné rozhodné skutečnosti (trestního stíhání) do bezpečnostního dotazníku a dále ve způsobu, jakým stěžovatel k této skutečnosti vypovídal při bezpečnostním pohovoru. Žalovaný nikterak nepopírá zásluhy stěžovatele při výkonu služby, jen po posouzení zjištěných skutečností osvědčení nevydal. Nedomnívá se, že by nevydáním osvědčení nerespektoval princip vyváženosti. Podmínky pro zastavení řízení podle žalovaného nebyly splněny. Stejně tak soud nepochybil, když nepřipustil provedení důkazu stěžovatelem předkládanými listinami, neboť tyto dokumenty se netýkají předmětného řízení před Úřadem. Žalovaný z uvedených důvodů nepovažuje kasační stížnost za důvodnou a navrhuje, aby byla jako nedůvodná zamítnuta.

Ze správního spisu žalovaného Nejvyšší správní soud zjistil následující skutečnosti rozhodné pro posouzení důvodnosti kasační stížnosti:

Na základě žádosti statutárního orgánu Ministerstva obrany byl stěžovatel podroben bezpečnostní prověrce III. stupně podle § 28 zákona č. 148/1998 Sb., na jejímž základě Úřad nevydal stěžovateli osvědčení pro příslušný stupeň utajení. Z obsahu oznámení o nevydání osvědčení ze dne 7. 2. 2005 vyplynulo, že žalovaný u osoby stěžovatele shledal bezpečnostní riziko podle § 23 odst. 2 písm. d) zákona č. 148/1998 Sb. spočívající v chování, které může mít vliv na jeho důvěryhodnost, neboť v bezpečnostním dotazníku pro účely bezpečnostní prověrky záměrně uváděl nepravdivé údaje týkající se jeho trestního stíhání, čímž porušil povinnost navrhované osoby dle § 32 odst. 4 citovaného zákona uvádět v podkladových materiálech úplné a pravdivé údaje. Stěžovatel následně při bezpečnostním pohovoru konaném dne 1. 4. 2004 nejprve uvedl, že mu spáchání trestného činu nebylo prokázáno, posléze konstatoval, že se skutku nedopustil, byť se k takovému jednání doznal. Samotné jednání přitom žalovaný neposoudil jako skutečnost mající vliv na důvěryhodnost stěžovatele.

Ve stížnosti podané proti oznámení o nevydání osvědčení stěžovatel nejprve předeslal, že mu před zahájením provádění samotné bezpečnostní prověrky byly postupně předkládány různé verze dotazníků pro účely prověrky. Uvedení nepravdivých informací v bezpečnostním dotazníku tak stěžovatel přikládal chybě vyplývající z nepřehlednosti a množství dotazníků. Za podstatné pokládal skutečnost, že se k trestnímu stíhání při ústním pohovoru skutečně vyjádřil, bez jakékoliv snahy něco zamlčet. Dále poukázal na fakt, že samotné trestní stíhání bylo vedeno před více než deseti lety a nemohlo mít vliv na jeho důvěryhodnost. Skutečnost, že byl trestně stíhán, stěžovatel podle svých slov nikdy nepopřel a trval na tom, že v průběhu bezpečnostní prověrky neuváděl nepravdivé údaje.

Oznámením žalovaného ze dne 17. 12. 2005 byla dle § 75 odst. 5 zákona č. 148/1998 Sb. stížnost proti oznámení o nevydání osvědčení zamítnuta. Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí poukázal na skutečnost, že stěžovatel v bezpečnostním dotazníku bod 17): „Uveďte všechna vznesená a sdělená obvinění

z trestných činů vůči své osobě“ celý proškrtl, přestože byl trestně stíhán pro trestný čin krádeže podle § 247 odst. 1 písm. a) trestního zákona, ve stadiu pokusu podle § 8 odst. 1 trestního zákona ve formě spolupachatelství podle § 9 odst. 2 trestního zákona. Trestní stíhání bylo podmíněně zastaveno a stanovena zkušební doba 1 roku, v níž se následně stěžovatel osvědčil. Při bezpečnostním pohovoru stěžovatel uvedl předmětnou skutečnost až teprve na dotaz, jeho popis okolností trestního stíhání byl podle žalovaného zkreslující. Zmíněné jednání samo o sobě dle posouzení žalovaného nepředstavuje bezpečnostní riziko ve smyslu § 23 odst. 2 písm. d) zákona č. 148/1998 Sb. Žalovaný proto ve shodě se závěry Úřadu uzavřel, že stěžovatel nesplnil podmínku pro vydání osvědčení podle § 18 odst. 2 písm. c) zákona č. 148/1998 Sb., neboť provedenými opatřeními bezpečnostní prověrky bylo u stěžovatele zjištěno bezpečnostní riziko dle § 23 odst. 2 písm. d) téhož zákona, spočívající v uvádění neúplných a nepravdivých údajů během bezpečnostní prověrky.

Stěžovatel napadl výše označené rozhodnutí žalovaného žalobou podanou u městského soudu dne 5. 12. 2005, v níž se domáhal zrušení obou ve věci vydaných rozhodnutí. V úvodu své žaloby namítl nicotnost rozhodnutí, neboť jeho služební poměr k Ministerstvu obrany skončil k 31. 8. 2004. K tomuto datu měla být bezpečnostní prověrka zastavena, pochybením Ministerstva obrany, které nevydalo tento požadavek, Úřad podle stěžovatele prováděním bezpečnostní prověrky výrazným způsobem zasahoval do jeho osobnostních práv. K průběhu bezpečnostní prověrky opět uvedl, že před jejím zahájením mu byly postupně předkládány různé druhy a verze dotazníků, dle některých z nich bylo možné se ústně vyjádřit k jakýmkoliv otázkám bezpečnostního dotazníku. Za podstatnou označil stěžovatel skutečnost, že se k trestnímu stíhání při ústním pohovoru vyjádřil bez snahy něco zamlčet. Údaje o tomto trestním stíhání navíc uvedl již dříve před jiným orgánem a domníval se, že tato informace bude postoupena i Úřadu. Rozhodnutí žalovaného označil stěžovatel za neplatné i z důvodu jeho vydání až po odvolání souhlasu s prováděním bezpečnostní prověrky. S prověrkou dle jeho tvrzení mohlo být účelově manipulováno a rozhodnutí mohlo být vydáno až po odvolání zmíněného souhlasu.

Městský soud ve svém rozsudku uvedl, že ustanovení § 23 odst. 2 písm. d) zákona č. 148/1998 Sb. nevyžaduje jednoznačný závěr o tom, že navrhovaná osoba je nedůvěryhodná. Pro existenci bezpečnostního rizika postačí to, že bylo zjištěno chování, která může mít vliv na důvěryhodnost navrhované osoby. Zákon bezpečnostní riziko spojuje nikoli pouze s negativním závěrem o nedůvěryhodnosti, ale rovněž se situací, kdy u navrhované osoby (byť by ostatní zjištěné okolnosti svědčily pro to, že jde o osobu důvěryhodnou) bylo zjištěno chování, které může mít na její důvěryhodnost vliv. Tak tomu bylo i v souzené věci. Skutečnost, že stěžovatel opakovaně uvedl v písemných dokladech nepravdivé údaje, vedly městský soud k závěru, že šlo o chování, která má vliv na důvěryhodnost. Stěžovatel měl skutečně povinnost uvést do bezpečnostního dotazníku, že proti němu bylo vedeno

trestní stíhání. Neuvedení takového významného údaje může mít podle městského soudu za následek posouzení osoby jako nedůvěryhodné, a tudíž bezpečnostně rizikové. Daný způsob hodnocení podmínek bezpečnostního rizika je v souladu se zásadou proporcionality. Podmínky k zastavení bezpečnostní prověrky dle městského soudu nebyly splněny, neboť žalovaný takovou žádost od Ministerstva obrany v průběhu řízení neobdržel. Sám stěžovatel svůj souhlas s prováděním bezpečnostní prověrky odvolal až po jejím ukončení. Soud se dále vyjádřil též k námitkám obsaženým v doplnění žaloby zástupcem stěžovatele ze dne 24. 9. 2007 (výzva k bezpečnostnímu pohovoru, nepřiměřená délka bezpečnostní prověrky) a obě shledal též nedůvodnými. V závěru odůvodnění svého rozsudku městský soud konstatoval, že návrh na provedení důkazů označených v tomto podání stěžovatele usnesením zamítl, neboť se netýkaly předmětného řízení.

Ze všech výše uvedených důvodů proto městský soud neshledal rozpor napadeného rozhodnutí se zákonem, a proto podanou žalobu dle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

Kasační stížnost je podle § 102 a násl. s. ř. s. přípustná. Stěžovatel namítá nesprávné posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.], dále vady řízení spočívající v tom, že při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních před správním orgánem takovým způsobem, že to ovlivnilo zákonnost, a městský soud, který ve věci rozhodoval, měl pro tuto důvodně vytýkanou vadu napadené rozhodnutí zrušit [§ 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.]; poukazuje též na nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu pro nesrozumitelnost a nedostatek jeho důvodů [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.]. Rozsahem a důvody kasační stížnosti je Nejvyšší správní soud podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu důvodů uplatněných v kasační stížnosti a dospěl k závěru, že není důvodná.

Přístup k utajovaným skutečnostem stát umožňuje pouze omezenému okruhu osob, u nichž s ohledem na důležitost utajovaných skutečností vyžaduje splnění zákonem stanovených podmínek.

Podle § 18 odst. 2 písm. c) zákona č. 148/1998 Sb. *podmínky pro vydání osvědčení navrhované osobě pro stupně utajení „Důvěrné“, „Tajné“ nebo „Přísně tajné“ splňuje osoba, která je bezpečnostně spolehlivá.*

Podle § 23 odst. 1 zákona č. 148/1998 Sb. *za bezpečnostně spolehlivou není považována navrhovaná osoba, u které bylo zjištěno bezpečnostní riziko. Za bezpečnostní riziko se podle písm. d) následujícího odstavce téhož ustanovení považuje též chování a způsob života, který může mít vliv na ovlivnitelnost, důvěryhodnost nebo schopnost utajovat skutečnosti.*

Vydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi určité konkrétní osobě je proto přiznáním mimořádného oprávnění a záleží výlučně na správním orgánu, aby na základě a v mezích zákonného zmocnění, v rámci správního uvážení posoudil, zda toto zvláštní oprávnění navrhané osobě přizná, či nikoli. Předmětem správního uvážení je pak posouzení neurčitěho právního pojmu „chování a způsob života, které mohou mít vliv na ovlivnitelnost, důvěryhodnost nebo schopnost skutečnosti utajovat“. Je zřejmé, že v rámci tohoto posouzení jsou zjištěné skutečnosti posuzovány individuálně, vždy v úzkém vztahu k osobě posuzovaného, není možné vymezit určité druhy jednání, které by vždy a v každém případě znemožňovaly vydání předmětného osvědčení. Z tohoto důvodu ustanovení § 23 odst. 2 písm. d) zákona o ochraně utajovaných skutečností neuvádí ani přibližný výčet skutečností, které by vždy měly mít vliv na ovlivnitelnost, důvěryhodnost nebo schopnost skutečnosti utajovat. Správní orgán je povinen v každém jednotlivém případě podrobně a srozumitelně popsat, jakým způsobem hodnotil skutečnosti, které vyšly v řízení najevo, jaké z nich vyvodil závěry, k čemu v řízení přihlédl a co naopak považoval za nerelevantní. Jeho správní uvážení musí být přezkoumatelné, tj. posuzovaná osoba musí mít možnost znát důvody rozhodnutí.

Obsahem stěžejní kasační námitky stěžovatele je jeho nesouhlas s právním posouzením městského soudu ohledně naplnění bezpečnostního rizika v případě jeho osoby, spočívajícího v tom, že stěžovatel neuvedl do bezpečnostního dotazníku, že proti němu bylo vedeno trestní stíhání. Stěžovatel v této souvislosti odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2007, č. j. 2 As 38/2006 - 69. Zásadním závěrem, k němuž zdejší soud při rozhodování v této věci dospěl, bylo, že neuvedení určité skutečnosti při nástupu do zaměstnání a do bezpečnostního dotazníku neznamena samo o sobě bezpečnostní riziko. Úvaha o tom, zda jde o chování, které může mít vliv na důvěryhodnost prověřované osoby, musí vycházet i z okolností takového jednání a ze závažnosti neuvedené informace. V odůvodnění rozsudku v označené věci blíže konstatoval, že *„neuvedení některého údaje či uvedení nepravdivého údaje může mít za následek posouzení osoby jako nedůvěryhodné, a tudíž bezpečnostně rizikové. V dotazníku je třeba podle § 33 zákona uvést řadu údajů, které jsou různého významu a různé závažnosti. Jistě ale nelze srovnávat význam pochybení např. v údajích o léčení ze závislosti s údajem o datu sňatku, přičemž v obou případech se jedná o údaje povinné.“*

Je pravdou, že městský soud v projednávané věci označil opakované uvedení (z objektivního hlediska nepravdivých) údajů za chování, které má vliv na důvěryhodnost stěžovatele (bez ohledu na to, zda tak stěžovatel učinil úmyslně či z nedbalosti, či na to, zda trestný čin spáchal či nikoliv). Vzápětí tuto úvahu městský soud rozvádí a vysvětluje, že jednání, pro které byl stěžovatel trestně stíhán, není samo o sobě skutečností, která by měla vliv na jeho důvěryhodnost, avšak v uvádění nepravdivých údajů městský soud bezpečnostní riziko spatřil. V závěru téhož

odstavce (viz odst. 1 na str. 9 kasační stížností napadeného rozsudku) pak vyslovil, že stěžovatel měl povinnost uvést do bezpečnostního dotazníku, že proti němu bylo vedeno trestní stíhání. Neuvedení tohoto významného údaje může mít podle názoru městského soudu za následek posouzení osoby jako nedůvěryhodné, tudíž s bezpečnostním rizikem, a daný způsob hodnocení podmínek bezpečnostního rizika je v souladu se zásadou proporcionality. Nejvyšší správní soud především na základě zhodnocení posledně citované pasáže konstatuje, že odůvodnění rozsudku městského soudu není v rozporu s právním posouzením předmětné právní otázky učiněné druhým senátem zdejšího soudu. Rozsudek městského soudu je v tomto ohledu správný, neboť údaj o trestním stíhání je svou závažností srovnatelný s příkladem údaje o léčení ze závislosti, nikoli s údajem o datu sňatku či rodným číslem. Tuto kasační námitku proto Nejvyšší správní soud neposoudil jako důvodnou.

Stěžovatel dále v kasační stížnosti uvádí, že existenci zahájení trestního stíhání vůči své osobě nepopřel, nezatajil ji a trestní stíhání přiznal. Zdejší soud k tomu konstatuje, že tvrzení stěžovatele je sice pravdivé, nicméně na věc je třeba se dívat z opačného úhlu, tedy že stěžovatel měl povinnost zahájení trestního stíhání výslovně uvést v bezpečnostním dotazníku, což neučinil. Ohledně nejasností jeho výpovědi u bezpečnostního pohovoru, stěžovatel se odvolává na velký časový odstup od trestního stíhání (10 let) a skutečnosti, že není osobou s právním vzděláním. Zde se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s posouzením žalovaného, který vysvětlení stěžovatele nepřijal. Stěžovatel při ústním pohovoru zmínil trestní stíhání vůči své osobě až na dotaz referenta Úřadu, přičemž konstatoval, že „*Policie případ vyšetřovala a následně zastavila. [...] Fungovala presumpe neviny, nic nebylo prokázáno.*“ Teprve když byl stěžovatel přímo vyzván, aby se vyjádřil k usnesení soudu v trestní věci, jímž bylo trestní stíhání podmíněně zastaveno a dle něhož se spolu s druhým spoluobviněným k předmětnému skutku přiznal, vypověděl poprvé v tom smyslu, že výsledkem řízení bylo doznání pachatelů a podmíněné zastavení trestního stíhání. Uvedené jednání nelze vyhodnotit jako pravdivé informování o trestním stíhání, neboť stěžovatel tuto skutečnost nejdříve v dotazníku vůbec nepřiznal, nezmínil se o ní sám ani při pohovoru, teprve na přímou otázku o ní vypověděl, a to ne zcela přesně. Toto postupné a nepřesné podávání důležitých informací o průběhu trestního stíhání v minulosti stěžovatele dle Nejvyššího správního soudu zakládá odůvodněné pochybnosti ohledně pravdivosti těchto tvrzení. Relevantní není odkaz stěžovatele na dlouhou dobu, která uplynula od předmětných událostí, neboť u osoby bezpečnostně spolehlivé ve smyslu § 18 odst. 2 písm. c) zákona č. 148/1998 Sb. se předpokládá, že vedení trestního stíhání je pro ni výjimečnou událostí, o níž si nemusí vybavit veškeré podrobnosti, ale samotné jeho konání nezůstane zcela zapomenuto. Absence právnického vzdělání u stěžovatele mohla případně způsobit nepřesnosti při použití odborného názvosloví u popisu trestního stíhání, nikoli však opomenutí uvedení trestního stíhání v bezpečnostním dotazníku.

Stěžovatel si byl svého trestního stíhání v minulosti vědom. Při bezpečnostním pohovoru stěžovatel na dotazy k tomuto stíhání uvedl, že záležitost považuje za černou skvrnu ve své minulosti a celá věc ho nesmírně vyčerpávala. Ve stížnosti proti oznámení Úřadu pak vyjádřil, že celé trestní stíhání pro něj bylo velkým poučením a poznáním, totéž zopakoval v žalobě podané k městskému soudu.

Stěžovatel též namítá, že dne 23. 8. 2001 jinému orgánu provádějícímu bezpečnostní prověrku oznámil skutečnosti ohledně zmíněného trestního stíhání a uvedl, že k tomuto bodu je kdykoli ochoten se vyjádřit. Stěžovatel předal dopis s tímto obsahem Ministerstvu obrany, které mělo zabezpečit jeho další postoupení žalovanému v rámci provádění bezpečnostní prověrky. Ani tuto námitku Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou. Uvedená skutečnost nic nemění na tom, že stěžovatel neúplně, resp. nepravdivě vyplnil bezpečnostní dotazník, což bylo jeho zákonnou povinností. Stěžovatel byl na nutnost uvedení úplných a pravdivých údajů srozumitelně upozorněn, taktéž na případné následky porušení této povinnosti. Dopis předaný jinému orgánu státní správy provádějícímu bezpečnostní prověrku v rámci jiného řízení není pro posouzení bezpečnostní spolehlivosti stěžovatele v tomto řízení nijak relevantní.

Dále stěžovatel velmi stručně v kasační stížnosti zmiňuje, že městský soud svůj závěr o bezpečnostní rizikovosti osoby stěžovatele ve smyslu § 18 odst. 2 písm. c) zákona č. 148/1998 Sb. podrobně a srozumitelně nerozvedl. Dle jeho názoru je závěr městského soudu nepřezkoumatelný a vykazuje znaky libovůle. Nejvyšší správní soud k této námitce konstatuje, že bylo povinností Úřadu, žalovaného, aby učinili takový závěr a dostatečným a přezkoumatelným způsobem jej odůvodnili. Soud ve správním soudnictví přezkoumává podle § 65 a násl. s. ř. s. zákonnost rozhodnutí vydaného správním orgánem, včetně jeho přezkoumatelnosti. V dané věci bylo rozhodnutí žalovaného dostatečně odůvodněno, jeho srozumitelnost potvrdil i stěžovatel, který v žalobě polemizoval s názorem vysloveným správním orgánem, což dokládá, že si byl vědom, z jakých důvodů a na základě jakých skutečností žalovaný rozhodl. Žalovaný v odůvodnění rozhodnutí uvedl, že stěžovatel v bezpečnostním dotazníku proškrtnl bod, v němž měl uvést vznesená a sdělená obvinění z trestných činů vůči své osobě. Takový způsob vyplnění dotazníku však byl v příkrém rozporu se zprávami Policie ČR a Městského státního zastupitelství v Brně. Vzhledem k tomu, že byly při provádění bezpečnostní prověrky zjištěny tyto skutečnosti, které mohly být na překážku vydání osvědčení, byl proveden bezpečnostní pohovor. Jak vyplývá z výše uvedeného (odstavec na str. 6 až 7 tohoto rozsudku), stěžovatel ani při tomto pohovoru nevypovídal zcela pravdivě a v úplnosti, což následně vedlo Úřad k rozhodnutí o nevydání osvědčení pro styk s utajovanými skutečnostmi stěžovatele. Krajský soud dospěl k závěru, že hodnocení podmínek bezpečnostního rizika ze strany správních orgánů je v souladu se zásadou proporcionality a Nejvyšší správní soud se s tímto závěrem ztotožňuje. Správní orgány i městský soud ve svých rozhodnutích konstatovaly, že osvědčení

stěžovateli nebylo vydáno z důvodu uvádění neúplných a nepravdivých údajů během bezpečnostní prověrky, nikoli kvůli jednání, pro něž byl stěžovatel trestně stíhán. Z těchto závěrů správních orgánů též vyplývá, že správní orgány vzaly v úvahu stěžovatelovo kladné hodnocení týkající se jeho působení v zahraničních misích i jeho činnost jako osoby určené ke styku s utajovanými skutečnostmi. I přesto však, s odkazem na průběh bezpečnostní prověrky a její vyhodnocení, se rozhodl osvědčení nevydat.

Stěžovatel dále nesouhlasí s tím, jak se správní soud vypořádal s otázkou odvolání jeho souhlasu s prováděním bezpečnostní prověrky. Má za to, že žalovaný obdržel odvolání jeho souhlasu ještě v průběhu prověrky, která tak měla být ihned zastavena. I když měl žalovaný vydat rozhodnutí dne 17. 10. 2005 a odvolání souhlasu stěžovatele obdržel až 24. 10. 2005, oznámení žalovaného bylo stěžovateli doručeno teprve 15. 11. 2005. Stěžovatel tak tvrdí, že souhlas odvolal ještě v průběhu bezpečnostní prověrky, která podle jeho názoru končí až doručením rozhodnutí žadateli. Městský soud se též dle jeho názoru nevypořádal se žalobní námitkou, že rozhodnutí žalovaného mohlo být antidatováno. Městský soud v odůvodnění svého rozsudku odkázal na správní spis, z něhož zjistil, že žalovaný obdržel odnětí souhlasu stěžovatele až 24. 10. 2005, tedy po ukončení bezpečnostní prověrky, kdy bylo ve věci vydáno rozhodnutí o zamítnutí stížnosti, správní orgán nečinil v řízení žádné další úkony, které by bylo možno zastavit.

Nejvyšší správní soud v první řadě předepisuje, že odůvodnění rozhodnutí soudu nepovažuje za neúplné. Je pravdou, že se městský soud mohl k namítané možnosti účelové manipulace vyjádřit podrobněji, nicméně jeho stručné vypořádání této námítky je dostatečné, aby rozhodnutí v této části obstálo z hlediska jeho zákonnosti. Obsahovým základem této námítky je posouzení, zda na základě odvolání souhlasu stěžovatele s prováděním bezpečnostní prověrky měla být v tomto případě bezpečnostní prověrka zastavena. Z gramatického výkladu ustanovení § 28 zákona č. 148/1998 Sb. (bezpečnostní prověrka pro stupeň utajení „Tajné“) vyplývá, že bezpečnostní prověrku tvoří posouzení podkladových materiálů Úřadem, posouzení opisu z evidence Rejstříku trestů navrhované osoby Úřadem, šetření Úřadu a šetření zpravodajských služeb provedená na základě žádosti Úřadu. Je nepochybné, že všechny tyto úkony musí být provedeny do vydání rozhodnutí Úřadu. Nejvyšší správní soud se tak ztotožňuje s právním posouzením městského soudu, že bezpečnostní prověrka je ukončena nejpozději vydáním rozhodnutí (ne-li již dříve), neboť v mezidobí od vydání rozhodnutí do jeho doručení navrhované osobě již nelze provádět v rámci bezpečnostní prověrky žádné úkony.

K závěru městského soudu, že je nerozhodné, kdy bylo stěžovateli doručeno rozhodnutí ve věci, zdejší soud doplňuje, že ze správního spisu jednoznačně vyplývají údaje o datu vydání rozhodnutí. Jako datum podpisu oznámení žalovaného je uvedeno 17. 10. 2005. Na tomto rozhodnutí je dále poznámka o jeho

vypravení dne 20. 10. 2005 a správní spis žalovaného obsahuje též vrácenou nedoručenou zásilku obsahující podle svého označení právě oznámení žalovaného, která byla odeslána stěžovateli téhož dne k doručení prostřednictvím držitele poštovní licence, a z důvodu, že stěžovatel nebyl zastižen, byla následujícího dne (21. 10. 2005) uložena na dodací poště. Nejspíše z důvodu, že stěžovatel oznámil své písemné odnětí souhlasu s prováděním bezpečnostní prověrky jeho osoby dopisem datovaným „V Brně dne 19. 10. 2005“, dospěl žalovaný k závěru, že se stěžovatel nezdržoval na adrese svého trvalého pobytu, na níž mu bylo doručováno, a proto zaslal stěžovateli oznámení opakovaně dne 15. 11. 2005 (stěžovatel potvrdil převzetí dne 18. 11. 2005), a to spolu s přípisem, že odvolání souhlasu nebylo včasné (jiný důvod opakovaného doručení ze spisu nevyplývá). S ohledem na shora uvedené Nejvyšší správní soud neposoudil uvedenou námitku stěžovatele jako důvodnou.

Městský soud se ve svém rozsudku zabýval i námitkami ohledně nepřiměřené délky bezpečnostní prověrky a výzvy k bezpečnostnímu pohovoru představující dle stěžovatele nezákonný podklad pro vydání rozhodnutí. Nejvyšší správní soud z předložené spisové dokumentace městského soudu zjistil, že tyto námitky nebyly uplatněny v původní žalobě podané přímo stěžovatelem dne 5. 12. 2005, ale až v doplnění žaloby prostřednictvím jeho zástupce ze dne 27. 9. 2007. Podle § 71 odst. 2 s. ř. s. lze přitom žalobu rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby, která dle § 73 odst. 2 zákona č. 148/1998 Sb. činí 15 dnů ode dne doručení rozhodnutí. Posledním dnem lhůty pro podání žaloby, i pro její rozšíření o další žalobní body, tak bylo 5. 12. 2005. Nejvyšší správní soud zde odkazuje na svůj rozsudek ze dne 15. 10. 2003, č. j. 1 Azs 8/2003 - 90, publikovaný pod č. 244/2004 Sb. NSS, v němž mimo jiné uvedl: *„Pokud stěžovatel v průběhu řízení o žalobě [...], avšak po uplynutí lhůty pro podání žaloby rozšířil žalobu o další body [...], krajský soud pochybil, jestliže se těmito tvrzeními zabýval; tato vada, k níž Nejvyšší správní soud přihlédl z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 s. ř. s.), však nemohla mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí krajského soudu, jímž byla žaloba proti zamítavému rozhodnutí také zamítnuta. Protože námitku [...] stěžovatel účinně (včas) neuplatnil v řízení před krajským soudem, není podle § 104 odst. 4 s. ř. s. takový důvod přípustný ani pro kasační stížnost.“* S odkazem na citovaný rozsudek se kasační soud nemohl pro nepřípustnost zabývat výše vyjmenovanými námitkami. Tento postup vyplývá z procesních pravidel, podle kterých Nejvyšší správní soud na základě podané kasační stížnosti přezkoumává zákonnost rozhodnutí krajského (zde městského) soudu. Pokud se krajský soud z důvodu absence tvrzení v žalobě nemohl (resp. v tomto případě neměl povinnost) zabývat námitkami obsahově shodnými s body uplatněnými v kasační stížnosti, nepřísluší Nejvyššímu správnímu soudu, aby tyto námitky meritorně posuzoval.

Se stejnou argumentací lze odmítnout i námitku obsaženou v samém závěru kasační stížnosti, v níž stěžovatel poukazuje na fakt, že mu dne 15. 4. 2004 bylo po provedené bezpečnostní prověrce vydáno u jiného bezpečnostního orgánu státu osvědčení pro stupeň utajení „Přísně tajné“ (přičemž platnost tohoto rozhodnutí

byla potvrzena i po sdělení žalovaného, že stěžovatel nesplňuje podmínky pro vydání osvědčení pro stupeň „Tajné“) a městský soud odmítl provést důkaz listinami přiloženými k těmto tvrzením. Tvrzení stěžovatele, že tyto listiny umožňují učinit závěr o důvěryhodnosti a bezpečnostní spolehlivosti stěžovatele, byla obsažena v doplnění žaloby podané městskému soudu po uplynutí patnáctidenní lhůty k podání žaloby (dokonce až po necelých dvou letech po uplynutí této lhůty).

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že stěžovatelem uplatněné kasační námitky nejsou ve vztahu k napadenému rozsudku městského soudu důvodnými. Protože v řízení nebyly shledány ani jiné nedostatky, ke kterým Nejvyšší správní soud dle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlíží z úřední povinnosti, kasační stížnost byla v souladu s § 110 odst. 1 věta poslední s. ř. s. zamítnuta.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení ve věci úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovanému, jak vyplývá z obsahu spisu, náklady v tomto řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. února 2009

Mgr. Daniela Zemanová
předsedkyně senátu